Lietuviška mokykla – tarsi mažas Lietuvos kampelis

Nuo 2001-ųjų metų JAV LB Švietimo taryba pasižymėjusiam, išradingam JAV lituanistinės mokyklų mokytojui/jai kasmet skiria „Gintarinio obuoliuko" premiją. Premijos mecenatas – Lietuvių Fondas.

Š. m. gegužės 17 d., šeštadienį, Čikagos lituanistinės mokyklos mokslo metų uždarymo šventėje šis gražus apdovanojimas buvo įteiktas šios mokyklos mokytojai **Giedrei Starinskienei**. Su ja ir kalbamės apie kelią į pedagogiką, apie darbą lietuviškoje mokykloje.

Mokytoja Giedrė Starinskienė (paskutinėje eilėje trečia iš kairės) su pirmokėliais.

G. Starinskienės asmeninio albumo nuotr.

– Giedre, sveikinu su gražiu JAV LB Švietimo tarybos apdovanojimu. Koks jausmas apėmė išgirdus, kad šis apdovanojimas atiteko Tau?

– Jausmai buvo labai sumišę, nes manau, kad tas „obuoliukas" turėtų būti dalinamas į daug dalių. JAV esančiose lietuviškose mokyklose yra tikrai tiek daug mokytojų, vertų šio vardo, kad norėtųsi po skiltelę palikti ant kiekvieno jų stalo.

– Žmogaus asmenybės šerdis formuojasi vaikystėje. Kur ir kokia buvo Tavo gyvenimo pradžia?

– Užaugau mažame Lietuvos miestelyje – Širvintos ir Šešupės santakoje esančiame Kudirkos Naumiestyje. Nuo pat vaikystės vienas iš mano mėgstamiausių žaidimų būdavo „mokykla". Darydavau pažymių knygutes savo įsivaizduojamiems mokiniams (dažniausiai tai būdavo susodintos į eilę lėlės), „vesdavau" žurnalą, rašydavau ant „lentos". Ir būtinai pasipuošdavau kaip tikra mokytoja – su mamos aukštakulniais ir ryškiai raudonai padažytomis lūpomis. Nors vėliau gyvenimas padovanojo daug netikėtų posūkių, bet darbas klasėje iki šių dienų yra širdžiai mielas, viliojantis į lietuvišką mokyklą ir verčiantis lengva ranka atiduoti šeštadienio rytus vaikams.

– Kaip ir mes visi, kažkada mokeisi mokykloje. Ką iš tų laikų prisimeni? Koks įvykis labiausiai įsirėžė į atmintį?

– Kiek save pamenu, visada norėjau eiti į mokyklą. Buvau viena iš tų, kur po vasaros atostogų laukdavau mokslo metų pradžios. Meluočiau, jei sakyčiau, kad tas noras buvo dėl to, kad troškau mokslo. Į mokyklą viliojo draugai, kurie, ne paslaptis visiems augusiems Lietuvoje, buvo labai artimi. Manau, kad mažo miestelio aplinka dar pagilino tuos jausmus. Mes visi koja kojon žengėme iš klasės į klasę, turėjome ištikimus suolo draugus, pažinojome vienas kitą, lyg būtume vienos šeimos nariai. Ir dabar, prisiminus mokyklinius laikus, pirmiausia prieš akis iškyla žmonių veidai, kurie sukelia nostalgiją tiems prabėgusiems metams.

– Ar mokytojos profesiją pasirinkai todėl, kad nuo mažens žaisdavai „mokyklą"?

– Nors ir žaidžiau „mokyklą", tačiau, kaip ir daugelis dabartinių aštuoniolikmečių, kai reikėjo rinktis, kur eiti mokytis baigus mokyklą, blaškiausi nežinioje. Pasirinkau pedagogiką. Ar tai buvo gerai apgalvotas ir neginčytinas pasirinkimas? Nežinau. Tiesiog mokytojavimas atrodė toks savaime suprantamas, kad vienintelis likęs klausimas buvo – kokį dalyką studijuoti?

– Apibūdink gerą mokytoją. Koks jis turėtų būti?

– Manau, kad kiekvienas mūsų gyvenime esame turėję ir gerų, ir blogų mokytojų. Ko gero, lengviau būtų pasakyti, koks yra blogas mokytojas. Gerumas turi nemažai kintamųjų, nes labai daug ką lemia ir kur, ir ką, ir su kuo mokytojas dirba. Bet vis tik manyčiau, kad svarbiausia turėtų būti ryšys tarp mokytojo ir vaikų. Ir visai nesvarbu, ar jiems treji metukai ar 18. Tik tada, kai įsivyrauja abipusis pasitikėjimas ir supratimas, mokytojo žodis lieka vaiko atmintyje.

– Atvykimas į JAV pakeitė Tavo gyvenimą. Kas paskatino ateiti dirbti į lituanistinę mokyklą?

– Į lietuvišką mokyklą atėjau prabėgus vos porai mėnesių nuo atvykimo į JAV. Tada dar tik dairiausi, kaip reikės gyventi, ką reikės veikti šioje Atlanto pusėje, todėl jokio didelio svarstymo nebuvo. Tiesiog ėmiau viską, ką pats gyvenimas „dėjo" į rankas. Atrodo, kad nesuklydau, nes jau 15 metų dirbu Čikagos lituanistinėje mokykloje (ČLM) ir niekaip negaliu jos palikti.

– Kas sunkiausia lituanistinės mokyklos mokytojo darbe?

– Dvylika metų mokiau pirmokus, o dabar dirbu su keturmečiais. Tikriausiai niekas nenustebs, jog pasakysiu, kad sunkumų čia labai nedaug. Sunkiausi lituanistinėje mokykloje man buvo pirmieji porą metų, kol viskas „išsirikiavo" galvoje – kaip įmanoma vaikus ko nors išmokyti, jei su jais susitinki tik kartą per savaitę ir mokai juos vos 4 valandas. Aš iki šių dienų juokauju, kad mano pirmieji pirmokai buvo labiausiai „nuskriausti", nes aš tikrai nežinojau, ką darau. Mes mokėmės kartu – jie skaityti, rašyti, o aš – būti lituanistinės mokyklos mokytoja.

– Kodėl tėvai veda savo atžalas į lietuvišką mokyklą? Kam labiau tokia mokykla reikalinga – tėvams ar vaikams?

– Mano pačios sūnus Gytis jau baigė lietuvišką mokyklą. Ne vienas draugų vaikas buvo ČLM abiturientas ar dar mokosi šioje mokykloje. Drąsiai galiu pasakyti (nors gal kam nors ir sunku bus tuo patikėti), bet lietuviška mokykla daro stebuklus. Vaikai baigia mokyklą ne tik mokėdami skaityti ir rašyti lietuviškai. Išeidami iš šios mokyklos jie išsineša tą meilę Lietuvai, kurią, kaip mes bijojome, jie gali prarasti, įsisukę į kitos kultūros verpetus. Manau, kad būtent todėl tėveliai ir aukoja savo šeštadienius, todėl ir veža savo atžalas į mokyklėles, kartais sukardami net po keliasdešimt mylių.

Vaikams sulaukus paauglystės ta šešta mokymosi diena visiems – ir vaikams, ir tėvams – pasidaro labai sunki. Tada ne vienas tėvelis išgirsta vaikų dejavimus, įvairius įkalbinėjimus ir prašymus, kad jau viskas išmokta, ir mokykla nebereikalinga. Tačiau atsakingai (jau kaip mama) galiu pasakyti, kad, ištvėrus tą laikotarpį, nepasidavus vaikų įkalbinėjimams, patenkinti lieka ne tik mokyklą baigę vaikai. Ne mažiau savo vaikų pasiekimais didžiuojasi jų tėvai.

– Ko, Tavo nuomone, svarbiausia išmokyti vaikus lietuviškoje mokykloje?

– Lietuviška mokykla užsienyje – tai tarsi mažas Lietuvos kampelis, kuriame pirmiausia turėtų būti sėjama meilės sėkla lietuviškai kalbai ir kultūrai. Tos sėklos vaisius – pasididžiavimas savo gimtosiomis šaknimis. Aišku, neišvengiamas ir kartesnis mokyklos skonis, kai reikia pasimokyti gramatikos, kuri, beje, nėra iš lengviausių. Bet vis tik svarbiausia lietuviškoje mokykloje turėtų būti ta kultūrinė aplinka, kurioje vaikai ne tik norėtų praleisti šeštadienio rytus, bet ir neprarastų lietuviškumo.

Giedrė Starinskienė JAV LB Švietimo tarybos „Gintarinio obuoliuko" premijos laureatė.

– Daug metų dirbai 1-ojo skyriaus mokytoja, parašei vadovėlį, buvai giriama tėvelių. Prieš 3 metus paprašei leisti dirbti su ikimokyklinukais? Kas paskatino tai padaryti?

– Atsitiktinai išgirdusi apie Čikagos lituanistinę mokyklą, į ją, vedina savo keturmetį sūnų, atėjau prieš 15 metų. Tais pačiais metais šios mokyklos slenkstį peržengė kita mokytoja – Laima Kataržienė – su savo mažamečiu sūnumi. Po pokalbio su tuometine mokyklos direktore Jūrate Doviliene abi su Laima buvome pasiruošusios dalintis žiniomis ir idėjomis lietuviškoje mokykloje. Mano šeštadieniai bėgo pirmokėlių būryje, o Laima dirbo su penkiamečiais. Prieš trejus metus į mokyklą atėjo didelis būrys keturmečių, ir mokyklos administracija paprašė, kad Laima padirbėtų su jais. Dažnai pasikalbėdavome. Vieno tokio pokalbio metu Laimai prasitariau, kad būtų įdomu pabandyti dirbti su keturmečiais. Gal tam apsisprendimui įtakos turėjo ir tai, kad vis dar jaučiau nostalgiją Montessori mokyklėlei, kurioje išdirbau 7 metus? Laimos įkalbinėti ilgai nereikėjo. Viena užuomina, ir štai prabėgo jau treji metai, kai abi dirbame koja kojon – papildydamos viena kitą kuriame pamokėles, dalinamės idėjomis, darbais, ieškome pačių efektyviausių jų įgyvendinimo būdų. Nedažnai du žmonės gali dirbti kartu taip vienas kitą suprasdami. Iki šiolei esu dėkinga Laimai už tą užuominą, kuri atvedė mane į keturmečių klasę.

Nukelta į 13 psl.

„Gintarinio obuoliuko” premija

Atkelta iš 7 psl.

– Ar turi savo mokymo sistemą? Jeigu taip, papasakok apie ją.

– Kaip jau minėjau, septynerius metus dirbau Montessori mokyklėlėje „Žiburėlis”. Iki šių dienų žaviuosi Montessori mokymo būdu. Dėmesys kiekvienam vaikui kaip asmenybei, mokymo priemonių pritaikymas vaiko žingeidumo lygiui – tai lyg stebuklingi prisilietimai, kurie palieka neišdildomą pėdsaką asmenybės vystymęsi ir tarsi nepastebimai pasėja mažųjų galvelėse žinias. Tarp keturmečių vaikučių vystymąsis ir žinių lygis dar labai skirtingas, todėl klasėje viskas išdėstyta taip, kad visi galėtų surasti kažką, kas atitiktų jų poreikius. Medžiagos išdėstymas, kiek tai įmanoma padaryti, žinant, kad vaikučiai ateis tik vieną dieną per savaitę, yra paremtas Montessori mokymo būdu. Vaikai lavinasi darydami įvairius mokomuosius darbelius, juos išsirinkdami patys. Tai ne tik turtina jų žinias, bet ir ugdo savarankiškumą, sugebėjimą surasti sprendimus, skatina laisvą tarpusavio bendravimą.

Kiekvienas šeštadienis turi savo temą, su kuria susiję bendri užsiėmimai, projektai daromi grupėje. Kalbėjimas lietuviškai yra vienas svarbiausių tikslų klasėje. Atėję į mokyklėlę, vaikučiai turi galimybę papasakoti, ką jie veikė per savaitę, pasidalina savo planais šiai dienai. Skatinimas kalbėti, leidimas vaikamas nuspręsti, ką jie nori papasakoti, išjudina net ir pačius nedrąsiausius. Po kelių šeštadienių jie drąsiai stovi prieš draugus ir dalinasi savo įspūdžiais.

– Kokie dalykai Tau suteikia džiaugsmo, prasmės pojūtį?

– Prasmę galime surasti aplink mus įvairiomis formomis. Jaučiuosi labai prasmingai praleidusi sekmadienio rytą, kai visą valandą telefonu prakalbu su savo tėveliais. Taip pat tikiu, kad ištiesta pagalbos ranka draugui, pietūs su šeima ar valanda su knyga rankose – visa tai gyvenimo spalvos, kuriančios prasmę, leidžiančios džiaugtis, mokančios ieškoti ir skatinančios eiti pirmyn.

– Ko palinkėtum savo mokiniams ir sau pačiai?

– Ne kiekviena diena yra gera, bet kiekvienoje dienoje yra kažkas gero. Mokėti pasidžiaugti, mokėti įvertinti tai, ką turime, o ne dejuoti, prisiminus, kad kažkada buvo geriau – ko gero vienas didžiausių turtų. Aš vis dar mokausi pati, to linkėčiau ir kitiems. Nuostabus dalykas, kaip viskuo moka džiaugtis vaikai! Tad linkiu jiems neprarasti to sugebėjimo. Tegul gyvenimo spalvos ir jiems, ir mums visada lieka tokios ryškios ir žaismingos, kokias jas mato keturmečių akys.

Kalbino **Laima Apanavičienė**

Giedrė Starinskienė veda pamokėlę keturmečiams.

TIK $35 pirmiems metams

DRAUGAS NEWS

Naujas mėnesinis laikraštis angliškai skaitantiems

Prenumeruokite sau, savo vaikams, draugams, vaikaičiams!

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Miestas, Valstija Zip _____

El. paštas _____

Čekį rašyti ir siųsti: Draugas News, 4545 W 63 St, Chicago, IL 60629

Arba prenumeruokite tinklalapyje: www.draugasnews.org

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312–337–1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815–741–3220

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. CollegeDrive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708–361–5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

FOR SALE

Pigiai parduodu
naują „full” dydžio lovą su čiužiniu ir rėmu.
Tel. 312-492-8795

SIŪLO DARBĄ

Krovinių pervežimo kompanija ieško patyrusio dispečerio.
Tel. 224-619-7312

Apsilankykite „DRAUGO” internetinėje svetainėje
www.draugas.org

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo” laikraštį.
Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
tel: 773-585-9500

■ Vyras ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Gali pakeisti, išleisti atostogų. **Tel. 630-670-0813.**

■ Ar jūs turite vasarnamį Michigan (Union Pier, New Buffalo, t. t.), kuris nenaudojamas? Jei norite išnuomoti vasaros savaitgaliams (arba ilgesniam laikui) visą namą arba tik kambarį, prašau skambinkite **tel. 773-818-3981.**

■ Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, patyrusi, sąžininga ir atjaučianti, ieško darbo. Vairuoja, turi automobilį, JAV pilietė. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-330-0092.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-707-7902.**

■ Medikė ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Legalūs dokumentai, rekomendacijos. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-709-5990.**

■ Vyras, turintis daugiametę slaugymo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. Vairuoja. **Tel. 773-691-3796**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai. **Tel. 773-615-5235.**

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimose. Geros rekomendacijos. **Tel. 630-863-1168.**

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis, rekomendacijos, vairuoja. **Tel. 773-449-0929.**